

Megjelenik a lap minden Vasárnap és Csütörtökön. Előfizetni minden es. k. postahivatalnál, a lapok kiadó hivatalához címrendőlevelekben. A ra évnegyedre 3 ft. 15 kr., félévre 6 ft. 30 kr., évre 12 ft. 60 kr. új pénzben.

A lap szellemi ügyeit illető közlemények a szerkesztőséghez utasítandók.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

A Szentegyházutcában, a Kendeffi háznál, 487. szám alatt.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY

(HARMADIK ÉVI FOLYAM.)

Hirdetések minden négy héttel egy sor után 7 ujkr. közzétételnek; folytonos hirdetésekért illő pótelengedtetik. Mindenik hirdetésre 30 ujkr. bélyegdíj előre befizetendő.

A lap anyagi ügyeit érdeklők: u. m. előfizetés, hirdetések, reklamatiók sat. a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

KIADÓ-HIVATAL:

A Központban, STEIN könyvkereskedésében.

SZÉTEKINTÉS.

(D) Midőn a legártózkodóbb, s a birodalmi kormány tekintélyeitől inspirált bécsi lapok is az európai helyzetet feszültnék lenni állítják, s azon harcias hangnak, melyet a francia és piemonti sajtó Ausztria ellenében vett, egy nyilvánosabban előtérbe tolt szándékban keresik magyarázatát, mely szándék a „Continental Review” közlései szerint, a római rendőrség által kézre kerített hivatalos irományok igazolása folytán Olaszország új felosztását, s jelesen Lombárd-Velenczében egy új napoleoni királyság felállítását vette feladatul; nem lehetünk érdekeletlenek, ezen fontos politikai szándékokat irányában.

Már akkor midőn Oroszország Szárdinától a „villa-franca”-i kikötőt megszerzve, lábat vetett Európa szívére, s békés uton oly hódítást tett, mely a tégmérgesebb hadviselés eredményeivel felér, azon tapasztalásból, hogy Franciaország ezen fontos posztó elfoglalását behunyott szemmel nézi, lehetett sejtetni, hogy egyetértett terv nyomán tételtek oly lépések, melyek valaha nagy következményeket vonhatnak maguk után.

A Duna-fejedelemségek szabadabb látáratétele, a Montenegro-nak elnézett garázdálkodások, Francia- és Oroszország részéről ezen tartományokrai befolyás keresése, mind ez meg annyi előlépés lehetett némely tervekre, melyeket a diplomácia talán tudott, de utját nem állhatta.

Nagy fontosságúvá kezd válni közlebből napoleonnak a Wadt svaiczikantomban eső „Dappenthal” völgy elfoglalása iránti küzködése, mely posztó elfoglalása által a hírlapok véleménye szerint a francziák császára bejárást akar nyitni Felső-Olaszország szép tartományaira, melyek felett nem régen Frankhon hódító karja uralkodott.

A római rendőrség által elfogott irományokból kitűnik, hogy Olaszországban 80,000 francia, 60,000 főnyi piemonti sereg s 40,000 főnyi tartalék felállítását szándékoltaik, Piemont kapná Olaszonból Modenát, Pármát, Piacenzát, és egy részt Lombárdiából, Lombárd-Velenczében pedig az egykori királyság állítatnék fel Napoleon herczeg alatt sat.

Az Ind. Belg. tovább meg, s ezen elengedések szándékot részesének állítja az orosz, ki Lombárdiára mint executumra számít bizonyos hadi költségek fejében.

Természetesnek véljük azt, hogy kivált most, midőn minden lapra nézve az új előfizetési korszak következik, a hadias lármabarang meghuzásából egy részt az érdek gerjesztésnek is lehet tulajdonítani, s a hűbő nagyobb lehet a valóságnál; de annyit meg nem tagadhatni, hogy mig Napoleon lesz a franczia trónon, addig Európában idő szakonként szüksége lesz különböző demonstrációkra a végett, hogy a kedélyek elfogallal legyenek; s ezen demonstrációk minél közelebb sodorják Európát egy nagy katasztrófához.

Mig Napoleon császár benn saját hazájának, nemzetének szabadságát lábaival tapodja, alig hisszük, hogy észszerű lehessen az olaszoknak vagy bármely népek vérmes reményeket kötni az ő külföldi célzataihoz. Alig hisszük, hogy éppen az olasz nép tekintse azt megváltójának, ki ellen éppen e nép kebeléből állott elő Orsini sötét emléke.

Egyébaránt napoleonnak, hogy saját családját a trónon fenntarthassa, miután e célzár a zsarnokság erőszakához folyamo-

dott, valóban nem eshetnék célzain kívül Olaszországban vele atyafias dynastiákat állítani fel, kik aztán vállaltva a népeken uralkodjanak. Most a császár ereje csak Franciaország azon részében van, mely a másikat leigázta, egy ottani vallság esetében alig hisszük, hogy az európai hatalmak ne pártolnák inkább Frankhon legitím uralkodó házat a Napoleonénál, mig ha a Napoleonok több nemzet felett uralkodhatnának, családi ligájok biztosíthatná népeik fölötti tartósabb uralmukat.

Igy habár a hivatalos „Moniteur” igyekszik bár nagyon hideg és tartózkodó hangon az Ausztria elleni harcias kireket meghazudolni, helyeseknek véljük mi is a bécsi lapok azon véleményét, hogy az ily hivatalos hideg biztatásokra nem sokat kell hajtani.

Azonban ha elnézzük az angol lapok, s jelesen a Times hangulatát a francziák mostani imperatoria ellen, ha elgondoljuk a politikai bakklővéseket, melyeket Napoleon tett a portugali kérdéssel vagy csak a Montalembert poréval is, alkalmasint azt állíthatjuk, hogy hamarabb sikerülhetne a világnak felforgatni Napoleon trónját, mint napoleonnak felforgatni a világot.

De a katasztrófa előidézőse az ő hatalmában s tán némileg végzetes szerepében is áll, s nincs lehetetlenség olyas következményekben, a minőket a szárd király érthetett, midőn tisztjeinek azt mondá „könnyen meg lehet hogy tavasszal ismét lőport szagolunk.”

Megfontélhetik, hogy Európában nem sokára a germán és latin elemnek meg kell birkozni az első, vagy legalább az egyensúly felett, csak hogy a germán elem megrögzött és historiai dynastiák által véreletetik, mig a latin elem egy új még meg nem szilárdult házra, s egy még kevésbé szilárd hatalomra: a forradalmakra ha támaszkodhatik, s mostani uralkodói egy más közt meg hasonlottak.

Legvalószínűbb azonban, hogy minden zaj elvégre is diplomatiái uton le fog csendesíttetni, a mi talan Európa köznyugalmanak érdekében legkivánatosb is lehet.

Megjegyezzük, hogy mig egy latin és szláv coalitio a főnebbiekben láthatólag mint tör előtérbe, a közben a porosz, osztrák, és angol nagyhatalmak is mindinkább kezdenek egymáshoz közelíteni, s ezen közelítés az egyensúly mérlegébe nagy nyomatókat vet.

Jelentés, a Gazdasági-egylet borászati bizottmányának szilági körutjáról

okt. 18 - 30-án.)

I.

(Visszatekintések. A borügy és a Gazdasági-egylet. Borászati körut eszméje.)

A honi borügy ápolása s a mennyiben tölünk függ, borainknak nemzetgazdasági fontosságra emelése volt azon választott jelszavak egyike, melylyel a Gazd.-egylet négy év előtt működését megkezdette. Megfelelt-e a választmány ama feladatnak, hogyan és mennyiben felelt meg? Ezért nem szükség gyűléseink laistromát végig lapozni, nem szükség saját bel-öconomiánk felett szemlélt tartani. Hagyjuk szólni a tényeket, hadd beszéljenek az ország-szerte nyilatkozó örvendétes eredmények; a hol az igazolás kötelességét élő tények veszik át, főtöltelegessé válik a szavak ékesenszólása.

Nem kérdjük: vajjon a közszükség érzete, a kitűzött eszme korszerűsége, vagy jó számi-

* Előterjesztett egy részben az orsz. Gazd.-egylet választmányának tegnap, e hó 15-én tartott ülésében. Szerk.

tás idézte elő az ohajtott eredményt, az mind-egy. Alapos okaink vannak himni, miképp a borügy reformja kezdeményezésénél jó úton járunk, van tehát jogunk jó reménnyel számítani a további sikerre is — a szerencsés kezdet magában fél munka. Azt se vitatjuk: kic legyen az örvendétes lendület érdeme? A választmány nem dicsőséget keres, midőn kötelességeket teljesít, jutalmát teljesen feltalálja azon hazafias örömben, hogy jó szándéku törekvései a honi értelmesség előtt vizshangra találtak, hogy ügybarátainak száma nőttön nő, s a kilátás bor-raj hazánk borászatának emelkedésében lassanként tisztább derűre változik át.

Nagy szavaknak barátjai nem vagyunk, s bár tartás valaki merész túlzásnak, tényeken álló igazság a mit mondok: Erdély hazánkban mind-össze sem történt annyi haladás a borászat ügyében, mint a közlebből lefolyt négy év alatt.

Igazolásképpen felhívhatnám a közönség éber figyelmét, melylyel a borászati ügy fejlődését benn a hazában s külföldön kíséri; azon élénk mozgalmat, mely a honi oconomia ezen ágában országosan uralkodik, azon egyetemes rokonszenvet, mely a szőlő-reform kérdését iránt nyílvánul; de egyetlen tényre szorítkozom, mely borászatunk kedvező jövődjének leg-erősebb szegletkővet képezi, s ez egy fontos horderejű elvnek elterjedése s felkaroltatása a közvélemény által: t. i. a nemesítés és fajmegválasztás szükségességének elismerése.

Ez ugyan nem minden, sőt nagyon is kevés, de azon tényezők egyike, melynek okos alkalmazása s következetes kivitele nélkül borászatunk soha fel nem vergődik, s a Kárpátokon túl piacok nem nyílnak számára.

Ez a kezdet kezdete, melytől az épület kup-jaig még sok követ kell egymásra hordani, de oly kezdet, mely egyedül vezet biztos célhoz, mert egyebet elhallgatva, ettől függ a borok constans egyenlősége, mely a vevőt nemcsak megrögzött, de le is kötelezi, s számunkra állandóan meg is tartja.

Hogy amaz elv nemcsak mint gyakorlati szabály lön elfogadva értelmes borászatinktól, hanem tetteleg foganatba vétetett, — bizonyos, mert hiszen kéznél lévő adatok szerint a lefolyt négy év alatt a testvérhón és külföld legjele-esebb borfajaiól nem kevesebb, mint 150,000 darab szőlő hozatott be hazánkba.

Legyen szabad elhinni a fennebbiek folytán, miképp borászatunk újjaszületésének első stadiumát elérte, s hogy ha a letett alapokon ovatosan, de következetesen a ligadt számítás egész erejével, a tudomány és tapasztalat vezérvilágánál erőteljesebb kifejlődésre segítjük, megnyílik lassanként a jölet egyik leggazdagabb forrása, mely hegyeink drága érczeinél százszorosan dúsabb kamatját hozza meg a forgalomnak.

A haladás örvendétes jelenségének kell tartani az ügybarátok csatlakozását, s azon helyeslő szöveget, melyekkel választott irányunkra nézve az irodalom s a nyilvános életben találkoznak, sőt az itt-ott felmerülő aggodalmakat és rosáló nézeteket is. Közgyi kérdéseket az vezet célzár, ha minden oldalról megvitatjuk azokat; nekünk hazafi kötelességünk engedni az okok győző erejének, de az elfoglaltság gyermekes rémlátásainak nem áldozzuk fel meggyőződésünket. Nem tartunk azokkal, a kik a hazait, éppen azért meri hazait, túlbecsülve, magok előtt a jobbanlét s boldogulás útját elzárják, azokkal se tartunk, kik ujítási viselkedéstől, vagy honboldogító ábrándoktól elkapatva, a bizonyos jót bizonylatlan jóért feláldozzák, — ismeretlen bálványoknak tömjeneznek, mig szemek előtt az áldás gazdag forrásait használatlanl peshedni hagyják. Ezen elv alapján a honi borászatot javító szándékaiban az egyleti választmány egyaránt ovakodva, mindkét túlságtól helyes tapintattal a középúttal választotta. Nem mondhatta, hogy hazánk borászata rendben van, szőlőfajainknál jobbat kívánni se lehet, boraink a tüzpóbat is kiállják sat, mert hiszen ez lett volna a legvastagabb önámítás, elaltatása a közvéleménynek, s elaltatása borászati ügyünknek. Isten tudja mily hosszas időre, kézzelfogható lagadása a reform szükségessége elvének. Azt se mondta, hogy hazánk borászata a ma született gyermeknél is gyámoltalanabb, s mint a föld a naptól veszi a világosságot, mi is csak a külföldtől kölcsönözhetjük a bor mannaát, mert hiszen ez valóságos anathema lett volna jó földünknek, hegyeink nemes nedvére, mely csak a javító kéz munkájára vár, hogy versenyre keljen nagy névre és

dicsőségre jutott testvéreivel. De mondotta, igenis, mondania kell, hazánk éghajlata, földje, természeti viszonyai kedvezők a borágnak, mint Európa akármely részében. Termédek költséget, munkát fordítunk szőlőink mivelsére és jóvedelmet nem veszünk, pinczéink telvők, de erszenyünk üres; minden dicsérettel halmozuk el borainkat s vásároink még se akad. Mondja, és igenis mondania kell, hogy ez abnormis állás. Vagy ámitjuk magunkat földünk kedvezményeivel, boraink jóságával, vagy más mélyebben gyökerező oknak kell létezni; áll valamit természetes vagy történetes akadály útunkban, vagy saját mulasztásunkban rejlik a valódi ok, a miért nincs hitele, nincs kelete borainknak, nincs pénze tehát a természetnek. Mondja tehát és mondania kell, hogy a szőlő nemesítésére és boraink jóhitelének megalapítására való törekvésünkben borászati állapotaink gyökeres tanulmányozásából kell kiindulni. Helyes-e, célravezető-e termelési rendszerünk? Jök-e különbség nélkül fajtáink? és maga ez a specífus jóság abszolút, vagy csak relativ becsesl bir-e? Igenis meg kell ismerekdni hazánk borászati állapotainak teljes rendszerével, ha célhoz akarunk jutni.

Az önismeret ezen tudományát s azon okok titkait, melyek borászatunkra kedvezőleg vagy nyomasztólag hatnak, nem az íróasztalon, a könyvek lapjain, hanem keressük a gyakorlati életben, a dolgokban, viszonyokban, vagy a felfogásokban. A természetet s hű munkását, a termelőt keressük fel a munka terén, termelő foglalkozásai közepett, s ott a tapasztalat adatainak meglegelése mellett döntjük el, mi tehát a teendő? mi a javítani való, mit kell megtartani, apolni a szőlő szeretet meglegel, mi az a mi észszerű reformot igényel, vagy a mi a teljes átalakítás írtó vasa után termi meg a gazda méltó bérét, a munka megérdemelt jutalmát?

Meg kell vallani, hogy borászatunk valódi állásáról azóta kezdünk némileg tisztába jöni, mióta a körut eszméje felkaroltatván, évenként rendre járjuk hazánk egyes borvidékeit, s ott in facie loci nyomozzuk az okokat, melyek a borügy emelkedésére, helyreállítására, vagy hanyatlására vonatkoznak, a segítő és gátló körülményeket, a belülről vagy kívülről jövő akadályokat, és hogy mindezek minő orvoslást igényelnek. Így válik minden körut egy felette taluságos iskolává, hol a helyzetek felismeréséből s a kölcsönös eszmecsere által, a közlekedés útján merített tudomást kamatostul szolgáltatjuk vissza a tudvágy közönségnek.

A jelen év őszén, hazánk egyik legnagyobb kiterjedésű borvidékének — a Szilágyságnak meglátogatása volt kitűzve. Ha akár a terjedelmes tört, melyet bejártunk, akár a megvizsgálásra fordított időt, vagy a tárgyak változatos sokaságát s különfeleségét tekintjük, melyek keresve és nem keresve figyelmünket megragadák, kétségkívül élvezetesebb s közérdekű tapasztalatokban gazdagabb körutat nem tett az egylet bizottmánya a mostaninál.

A tisztelt választmány bizonnynyal feszült várakozással néz előre a felette érdekes körut jelentésének; mi épp oly gondossággal szedtek össze, s raktuk egybe az ügyre vonatkozó adatokat. Ha tárgyunk körén, mely magában bő anyagot nyújtott, kívül is csapongva a mezőgazdaság más ágaira is kiterjesztettük figyelmünket, s az örvendétes haladás kitűnő egyes mozzanatait jelentésünkbe bevettük, ezzel tartozó kötelességünket váltjuk teljesíteni.

Vége tekintetbe kérem vétetni, miképp a vizsgálo bizottmány egyes tagjai által szerzett adatok egybeállítására a bizottmánytól föl lévén kérve, a szerkesztésbe netalan becsusztott tévedésekért a felelősséget méltóztassák a t. választmány egyedül csekély személyemre hárítani.

(Folytatás.)

A magyar tudományos Akadémia alapszabályai.

(Folytatás.)

III.

Választások.

25. §. Az igazgató tanács, üresség támadván kebelében, választással egészíti ki magát, mely Magyarország es. kir. generál-kormány-

zőja, mint ő cs. kir. Ap. Főlsége helytartója, megerősítette alá terjesztendő.

26. §. Az elnök s al-elnök helyre az igazgató tanács minden három évben, vagy egyébként hivatal üresülés esetében, három-három tagját hozza ajánlatba, kiknek kinevezése ő cs. kir. Ap. Főlségének van fentartva.

Az elnökök legalább egyikének rendszeresen Buda-Pesten kell laknia.

27. §. Tiszteleti tagok, az illető osztályok javaslatai alapján, a szavazható tagok összeségének (50. §.) egyszerű többsége által vagy oly magas állású férfiak közül ajánlatnak, kiknek megnyerése által az akadémia díszjele az akadémia körül magoknak érdemet szereztek.

A belföldi tiszteleti tagok kinevezése a generál-kormányzóra bízott.

28. §. Az akadémia szavazatos tagjai egyszerű többsége (51. §.) az illető osztályok javaslataira oly tudósokat ajánl mindenik megüresült helyre rendes tagokul, kik egy vagy több szakmi munka által a tudomány és irodalom körül érdemet, s ezáltal magoknak kitűnő nevet és tekintetet szereztek.

Kinevezések a generál-kormányzóra bízott.

29. §. Levelező tagokul hasonlóképpen az osztályok javaslataira a szavazatos tagok (50. §.) oly tudósokat ajánlanak, kik osztálybeli jeles munkáik által a tudományok terjesztésére sikeresen hatottak, s ekkép az akadémiai célok előmozdítására képességeit bizonyították.

Kinevezések a generál-kormányzóra bízott.

30. §. Külső levelező tagok, ugyanazon módon, oly nem magyarok sorából választanak, kik vagy a tudományosság körül érdemeik által elterjedt hírt szereztek magoknak a tudós világban, vagy Magyarországot vagy az akadémia körül közelről érdeklő munkáival, az akadémia különös kedvezéseire méltókká lettek.

Külföldi csak levelező vagy tiszteleti tagga nevezhető. Ily kinevezés Magyarország generál-kormányzója megerősítése alá terjesztendő.

31. §. A titkok és jegyző a rendes tagok sorából az igazgató, tiszt. és rendes tagok elegyes üléseiben választanak.

A véghezment választás mindannyiszor a cs. kir. magyargenerál-kormányzóságnak megerősítését vélt fölterjesztendő.

32. §. Minden újonnan választott tag, a külsők kivételével, osztályába tartozó dolgozat felolvasásával, vagy személyes meg nem jelenhetése esetében beküldésével, legfőképpen egy év alatt székelt foglal, különben megválasztása megsemmisül.

33. §. Mindennemű akadémiai tag a székfoglalási előadás megtartása után (32. §.) egy, az elnök és titkoknak által aláírt oklevéllel tiszteltetik meg.

34. §. A főkönyvtárnokot a gróf Teleki-nemesség alapító ága, az al-könyvtárnokot, könyvtár-tisztet, egy a gyűjteményőröket is az akadémia, szinte tagjai sorából, összes üléseben, szavazatok többsége által választja.

35. §. Pénztárnokot, ellenőrt, ügyészt az igazgató tanács nevez, s azok neki vannak kizárólag alárendelve.

36. §. Irnokokat az elnök nevez, ki egyszerű cselédekkel is fogad, a kiszolgált katonai egységek elhelyezése iránt 1853. dec. 19. költ legfelsőbb rendelkezésre való tekintettel.

Számukat az igazgató tanács határozza meg.

IV.

Fizetések és jutalmak.

37. §. Elnök, al-elnök, igazgató és tiszteleti tagoknak a nekik jutott kitűnő méltóság és állás szolgálat fáradozásai díjaz.

38. §. A rendes tagok az akadémiai pénz-alap erejéhez képest vannak munkáikért fizetéseket; névszerint 800,500 vagy 300 forintot convp., még pedig oly arányban, hogy egyhatoda a fizetett rendes tagoknak a legmagasb, kéthatoda közép, háromhatoda az alsóbb évdíj-fokon álljon.

Hány fizetéses rendestagi hely létezzék idő szerint, azt az igazgató tanács javaslataira a generál-kormányzó határozza el, ki szinte az igazgató tanács javaslataira, a különböző évdíj-fokokba léptetendő rendes tagokat is megnevezi. A többi rendes tagok, munkáikért, a pénzerőhöz képest, illő tiszteletdíjakra bírnak igényt, melyeket, valamint a tisztviselők fizetéseit és tiszteletdíjait is, az igazgató tanács állapítja meg.

39. §. A cselédek számára is, szolgálataikhoz képest, az igazgató tanács szab bért.

40. §. A jutalomra érdemesített könyvek s pályá-íratok szerzőinek jutalmak az akadémia javaslata szerint folyó vagy emlékpénzben adatik ki.

41. §. Tiszteleti és rendes tag jutalmakérdésekre nem felelhet, kivéden az államkormány által kitűzöttkre. (P. N.)

(Folytatjuk.)

BELFÖLDI LEVELEZÉS.

Beszterce, dec. 2-dikán, 1858. — Tegnap egy temetés volt itten, de hiszen ez nem újság, hol emberek élnek, ott halálos az történet; egy városban még az se, hol ugyanazon házban keresztelnek s temetnek is; főleg nagy városokban láthatni temetéseket mindennap, hol mennél nagyobb szerű az, annál több közönyösség s az érdekelteket kivéve részvétlenség mutatkozik a kisérők közt. Itt azonban megható volt látni a temetésre egybegyűlték mérsékelt számát, mert mindenkinél szomorúság lepte az arcokat, s a részvétlenség gyöngyözött, mert láttuk a nő négy nevetlen árvaival, a halott férj és apára borulni, láttuk a nyomort, mely őket környezi, és hallottuk a kétségbeesés jaj szavait, a szomorú jövőndő teljes öntudatával; nem a halottat könyeztük itt, hanem az elmaradtakat, s azoknak sorát. Ez azonban más időben mindennapos eset, mert hány kűszködik szegénységgel, ki tán holtig biztosra hitte jövőndőjét, hanem e gyász esettel kapcsolatosan áll a felebarátai szeretetnek a mai világban oly ritka példája, mely méltó, hogy nyilvánosságra hozassék, bizodalom szilárdítására, hogy a nyomorban találkozik jó emberek által véghezvitt isteni segedelem, találatik az anyagi részvétlenség korszakában emberi szív, ki mint pap, nemcsak hirdeti az Isten igéit, de teljesíti is.

A meghalozott Farkas József, csak alig tíz évvel ezelőtt igen jó állapotbeli szorgalmas gazdatiszt volt, ő is, mint többen sürin reátolult csapások következtében szegénységre s nyomorúságra jutott, mint négy gyermeknek atyja nem rég ide vette magát, hol mint napi díjnak tengődött családja; de a kereset, mely után élt, csak egészséges, jó szemű, az élet nyomorúságától ment, tiszta elmét igényel, ő pedig melében viselte az a szűkörség emésztő mérget, nem sokára ágybaszegezte a nyavalya, s a kereset megszűnt, a házartás, betegápolás terhével együtt a nőre és nevetlen 14 éves leányára nehezédvén; ekkor megjelent a vizsgálató angyal, az egykor boldogabb időben a megholtat ismeretségben volt jöltővő százbudaki ev. lutheránus pap, Sutoris Fridrik ur képeben; a derék pap a több hónapok alatt ágyhoz szegzett betegnek házat ellátta gabonával és más élelmiszerekkel; halála előtt két nappal látogatta meg utóljára egykori boldogabb sorsu barátját, s látta, hogy annak életére nem hónapokat, heteket, de alig egy-két napot lehet csak számítani, a házban lakó asztalosnál egy tisztességes koporsót akudott, s ki is fizette a család tudta nélkül, meghalozván pedig Farkas József, az itten divatozó virrasztást ellátta minden kellő szükségességekkel, sőt az özvegy és nagyobb leánya számára szép gyász-köntösöket küldött.

Lakik még ezen városban egy más férfi, ugyancsak a megholtak ismerőse, s kivel ez boldogabb korában, de a mikor amaz még szegényebb sorsban állott, némi jókat is tett — a kerék fordult, az egykori segedelmező halottan ágyán fekszik, családja nyomorban sinlik, holott a segedelmezett jelenleg több emeletes házak tulajdonosa nagy vagyonról rendelkezik. A halálozás előtt két-három nappal magához kérte a beteg az említett gazdag férfit, kérte, hogy látogassa meg, de azon felelettel nyerte: ő a betegekötől irtózik, főleg kiket élében szeretett, azért ilyes gyenge idegzete nem engedi a meglátogatást, de küldött 2 frtot.

Mondjunk és sohajtsunk egy hála-áldást a derék papra, ki maga nem tehetős ugyan, de mégis elég gazdagnak érzi magát, ha csekélyt szükségben lévő felebarátjával megosztja; vonjunk ellenben leplet, a részvétlenség s némileg halátlanság példájára, — e mindennaposabb mint az első, de jelenkorunkban behízyult sajnos igazságra, és szóljunk itteni anyagi ügyeinkről is valamit.

Az új pénz itt is új zavarokat idézett elő, de mint közönségesen, egy jelenben is a gazda ember rövidségére — a lefolyt Katalin vásáron egy pár ókor volt 80—85, egy pár tehén 36—40 pirt, holott a húsnak fontja 5 1/2 pkr. A gabona mint eddig járt, de a kenyér sokkal kisebb, s a zsemle 2 új kron kisebb mint volt a régi 1 kros. A boltokban, vendéglőkben és mesterműveknél minden feljebb emeltetett — hanem omne initium durum — ezzel vigasztaljuk magunkat ezután is.

Cserhalomtáj, dec. 4. — Hazánk e szeglet vidékén két borzasztó esemény tartja a kedélyeket lehangozva. Az egyik a naszói egyesült görög hitvallású vicarius Pap Arkidim erőszakolt halála. A t. férfi hülláját ugyanis f. hó 1-jén d. e. 9 órakor a kertje végében a malomárkban lelték meg. A cs. kir. hivatal azonnal megtevé a kellő jelentést Beszterczéről, az államügyészet a helyszínre küldött, s a nyomozást, kelő erélytel megkezdette. Még eddig csak anynyi hallzik, hogy a négy hó óta naszói vicarius lakjának kertfelől ajtaján a zsványok f. hó 1-jére virradólag berontva, kezét hátra kötve, megsebesítették, és egy asztalkendőbe kötött követ hüllájára kötve, a kertben keresztül a Szamos malomárkába behányták. Némelyek szerint 2000 frt pénzt raboltak volna el a se-

renczétlen véget ért néhaitól, melyet mint tábori lelkes gyűjtögetett volt össze.

A második esemény borzasztóbb az elsőnél is. Ugyancsak e hét elsőbb napjain Tacson, egy tisztos öreg száz polgár hülláját találták meg a szőlőben. A testtől a fő le volt fejszével vágva és apróra darabolva saját mellébe talált fej-széjével. Élénk gyanyu van egy a legylíkolhoz legközelebb állott egyénre, de nem szólnak erről, míg bizonyosságra nem jön a büntettes kiléte. A nyomozás itt is erélytel foly. Mi ezt mint a másikat figyelemmel kísérrendjük, s időnkint fogjuk tudósítani a t. cz. olvasó közönséget.

r. l.

KOLOZSVÁRI NAPLÓ.

— Karácsonyi ajándék. Az itteni sebész és szemézi intézetben, ez intézet vezetője és tanára dr. Nagel ur, közelebről egy igen szép műtétet vitt véghez Egy nőcselédnek, ki sujj miatt orrát elveszté, s undorító alakja miatt már sehol szolgálatot nem találva, az éhhalál vagy koldusbot várt reá; közelebről, homlok és fejbőréből egészen új orrot alakított, s a mint értesülünk, karácsonytájját már e reá nézve életkérdés ajándékkal hagyandja el a kórházat. Volt alkalmunk ezen oly fontos intézetben nem rég látni Nagel dr. által egy vak földészen, s két vak földésznő végrehajtott műtétet, kik ugynevezett szürke hályogban vakultak meg. Egy látszott fájdalom nélkül vétettek ki az elhomályosult szemekből, s a három vajdahunydát vak, ép szemmel távozott a kórházból. A kormányhoz fölment kimutatás szerint az utóbbi évben 63 szembeteg hagyta el a gyógygyulva e jeles intézetet. Ugy hisszük, orvos-tudor ur szerénységét nem sértjük azzal, hogy dicseretes működését a közönséggel ismeretlenné kívánjuk. A hírlap egyik hívatása az, hogy a közönséggel az ily közhasznú intézeteket tájékoztasson végett, időnként ismertesse.

— Szászvároson kerületi Gazdasági-egylet felállítása szándékoltatik. A program már szétküldött, melyben a kerületben lévő földbirtokosok s mezőgazdák felhívának az egylet szabályait megalkotó gyűlésre megjelenni, miután a m. helytartóságtól a felterjesztett program alapján arra a felhatalmazást megadott. Az alaptörv szerint az egylet székhelye Szászváros leendő, az egyletnek alapító és részvényes tagjai lesznek; az alapítók az igaz. választmány örökös tagjai, alapító tag az, ki 50 pftot fizet készpénzben vagy érték papírban, avagy a ki hatálalt 5 pftal járul évenként az egylet fenntartásához; rendes tag a ki tíz évi évenként három új forint befizetésére kötelezi magát. Hogy minő viszonyban fog állani ezen kerületi intézet az országoshoz, az nincsen a programban körvonalozva; legalább nincs oly határozottan mint a s.-sz.-györgyi. Egyébaránt a pontok tüzetes megállítása az alakító gyűlés illeti, s ugyhiszszük, hogy kulcsul az oly ügyesen megalapított háromszéki egylet pontjai alkalmaztatnak. Az alakító gyűlés jövő febr. 6-kán fog megtartatni, a felhívást Dr. Lészai választm. elnök, Gréger Jakab, Loreni József, Leviczki K., Dr. Tóth, Schulleri J. és Lészai Antal urak írják alá.

— Háromszéki levelezők következő nevezetességeket írja: a.) Seps-Szentkirályban lakik egy Kis Péter nevű székely, ki a viziszon nyavalyát mind embereken, mind állatokon a gyógyítható stadiumban bizonyos sikerrel gyógyítja; ritkán van heteken át otthon, hívják, vagy vitetik a szerencsétlen esetekben mindenfelé. Orvosságát borban készíti el; de hogy mit készít belé, titokban tartja. Régebb az orvosok, mint diplomátlan orvosolt, feladatk volt a grenzer katonatiszt hatóságának, de bizonyos szerencsés kísérleteinek tapasztalatával a gyógyításhoz felfelfeladattatott. Jó volna, ha hasznos ismeretét nyilvánítaná, vagy legalább titoktartás színe alatt is, bár egy-két párt betanítana. Az egyen öregülni kezdett, kár volna tudományát siha ejteni.

b.) Van Kálnokon egy Orbán Zsigmond nevű teljesen megvakult asztalos, ki vakon is mesterségét folytatja, mégpedig házat fenntartó jövedelemmel. Valóban figyelemre méltó látvány nézni, miképp találja el megszokottan a fogásokat, teendőket. Közelebről egy oly műven dolgozott, melynek neve: „száraz malom,” melyet úgy kell felhuzni mint az órát, és egyszerű felhuzással 3 óráig öröljön; azt mondják, készen van és öröl. Tavaly láttam egy készítményt, egy pálczát, különböző színű fából, domboru téglalaposan, szabályszerűleg szépen kirakva.

c.) Van az alsó-rákosi határon egy gazdag foghyhatlan alabástrom-bánya (gipsz), melyből még ezelőtt 38 évvel láttam a vargasi templomban parkányizfáradatokat készíttetni. Égetik az a. rákosiak, s otthon is méznek és trágyának megörölve használják; kezdetek Braszóba is hordani lisztül, melynek ott kelete is van. Reméljük, hogy a kis kezdet idővel nagyra terjed. A kö hálevített kemenczébe befójtatik, anok kihűléséig tökéletes liszté, örölhetővé lesz. Lisztje oly erős mész, mely pár

nap alatt a cseher vagy bárka fenekén alig rontható keménységűvé edződik. Égetetlenül a fehérből sótartót, pecsétnyomót sat. faraghatni.

— Megjelent a m.-vásárhelyi füzetek III. füzet, tulnyomon természetani tartalommal; a füzetet Japhet aláírassal „Az egekben lovagoltam” czim alatt, egy szakavatott tollal írott cikket nyitja meg vastaglat elnévelkedve a csilágászat köréből; ezt követik: „Fontosabb teendőink Irnákifől, „Az üstökösökről” Szabó S-tól, „Tanulmányok levelek” Mentovich-től, „Boilyi halálára” csinos költemény Ilyés B-től, Tárca a Dávid Antalfele alapítványról, s a szőlő évi termésének többszörözéséről, amaz a Nagy J., ez M... ch tollából.

Egyszersmind előfizetést hirdet a füzetek szerkesztője a következő évi hat füzetet 3 pftorjával, s szintén egy irodalombarától hozzá letett 3 aranyat ötre kiegészítve pályadíjt tesz föl egy népszerű természetani értekezésre, melynek tanulságos volta mellett fő kelléke legyen a kellemes előadás. Beküldési határidő, jövő május 1-je. A közönség részvételének terjedéséhez képest fognak a füzetek nagyobbulni, melyek így is méltán kiérdemlik az olvasó miveltebb osztály pártfogását.

— Valahol két ügyvéd a törvényszék előtt nagy heveséggel vitalkozott egy kút birtoklása felett. „Csendesüljenek uraim, szól a főnök, az ügy nem oly felette fontos, csak viz felett foly az egész.” „Bocsánatot kérek, szól az ügyvéd, igaz, hogy a viz magára nem oly nagy dolog, de az ügy fontosságát az teszi, hogy védenecünk borkereskedők.” Erre már a főnöknek se lehetett ellenvennie.

— A bélyegadóknak a szépirodalmi lapokra vetése, most már ilyenmű lapjaink sorsát tette vétségossá; e részben legnagyobb figyelmet érdemel a „Hölygyűlő”, mely ezer előfizető után egyszerre 3,000 forintot veszít; mind a mellett árát nem emeli, bízza abban, hogy az olvasó közönség kétszeresen fogja részvételt; a „Pesti Napló” a politikai lapok bélyegdíjának leszállítása alkalmából, mely egy napi lapnál száz öszegre rug, azon helyes gondolatra jött, hogy jövőre nézve a vidéki előfizetést a fővárosival egyformáítsa, s így e lap most vidékre is évenegyenként 5 pftot fog szétküldetni.

— Az új polgári perrendtartással foglalkozott bizottmány, hiszerint ismét folytatja munkálát. A terv megküldött volt a bírodalom összes főtörvényszékéhez véleményezés végett, s most a beérkezett vélemények felett folynak a bizottmány tanácskozása. Hiszerint a terv a magyarországi perrendtartás alapján szerkesztetett.

— Pesten a nemzeti színház igazgatósága visszavonta a drámáiról szabad jegyeinek megtagadása körül tett intézkedését; a hírlapokra nevez, azonban ugylátszik még áll a megtagadás mellett. E felvisszalépésben méltányolnunk kell a közvélemény iránti tiszteletet.

— A „Hftr” londoni levelezője írja, miképp Párisban a francia udvar legelső hölgyei összeültek, tanácskoznak a felett, mi legyen a legújabb divat? a határozat lett: rövid ruha a láb előtűntetésére, a szoknya kerület lelohasztása s mindenféle élénk színek használata. Frankreich was willst du noch mehr? kérdi az ügyes tollu levelező.

— Az „Üstökös”-ben olvassuk, hogy egy angol naptárban, melyben a hét minden napjára a szokott szent nevek közé egy nemzeti ünnepe, vagy világhírű név van sorozva, nov. 19-dike Vörösmarty névvel van megjelölve. Vajon nálunk saját költőink iránt is mikor lesz ennyi figyelem?

— Az „Oest. Gerichts-Zeit.”-ban egy érdekes közlemény olvasható, az ausztriai értéku bankjegyek kényszerített hasonértéki forgalma körül. Az 1848. aug. 30-iki cs. k. patens szerint ezen új bankjegyeket mindenki köteles az ezüsttel hasonló értékben elfogadni, agió alá azok nem jöhettek, miután a nemzeti bank kötelezte van azokat bármikor ércezel kieserlenni. Az „Oest. G. Z.” értelmezése szerint azonban ezen kényszerítés nem szolgál érvénynyel oly esetben, hol egyezményileg a fizetés valamely meghatározott arany vagy ezüst pénzmenben egylett, vagy valamely külföldi pénzben, vagy papirosban köttetett ki. Sőt nem érvényes ezen kényszerítés akkor se, ha még a pénz-változás előtt volt kikötve valamely tartozásnak akkor divatozott pénz vagy hitelpapírral viszfizetése; ez utóbbi esetben azon pénznek értéke számítatik át ausztriai újabb pénzértékre, s a megállítotthoz hasonló nem pénzbeli, aranyból vagy ezüstből kell történni a visszafizetésnek.

— Bécsi lapok hozzák sorozatát azon rendőrségi büntetéseknek, melyekkel az állatkínzásért a velkes egységek illetettek, némelyek lovaknak kínzásáért büntetettek 12—48 órai fogságra, 1—5 forintnyi pénzbürságra, mások igahuzó kutyáik túlterheléséért 12—24 órai fogságra, s 2—5 frint pénzbürságra, mások a vágómarhákkal kegyetlenkedésért, vagy a borjag szabályellenes áthurcolásáért 6—24—48 órai fogságra s 1—6 forint bürságra sat. Vajjon büntetlen marad-e ott a férfi, ki nőjét öszszetöri, a gyermek, ki apját meglökdösi, az atya, ki gyermekén kegyetlenkedik, és a nap-

a dolgok lassan fejlődése miatt. Szerinte az alessandriai, casalei, genuai, spezziai új erődítések decemberben be lesznek végezve, s az alessandriai sánczfokokon 300 ágyú kitűzve. A fegyvertárakban 200,000 puská s más fegyverek állnak készen; lőszerkészlet a leggazdagabb; gondoskodva van arról is, hogy 100,000 fegyveres számára ruházattal legyenek. Husz tábori úteg felszerelve van, s ugyanannyit számít a tartalék. Csak egy van még hátra: gyűrűt váltani a jó szerencsével.

Mazzini az olasz hazafiakat ovakodásra inti Piemonttól. Egy szard királynak, kivált egy Napoleon Lajosral szövetséget kötő királynak sem hivatása, hogy Olaszország szabadságáért kardot húzzon, sem komoly szándéka, hogy csak egy lövet puskaport is más miat személyes célból elvesztessen.

A nápolyi kormánykörökben sincsenek minden aggodalom nélkül a közel jövőre nézve, s csak a napokban lön ismét egy körlevél küldve a tartományi kormányzók és biztosokhoz, azon meghagyással, hogy a Murat — vagy Mazzini — féle gyanus egyéneket szemmel tartsák s szükség esetében elfogassák.

Oroszország. — Varsói tudósítások szerint Sándor cár mind Oroszországot, mind Lengyelországot illetőleg nagy lelkesen foglalkozik a községi rendszert illető reformokkal. A községi életnek éppen oly széles mint népszerű alap adá-

sáról van szó; s e célra Lengyelországban is úgy a községi tanácsnokok mint a polgármester, a községi tagok szabad választásának kifolyásai fognának lenni. Ujabb lépés ez a reform útján, melyen Sándor cár oly bátran megindult, s számtalan akadályok dacára is erőiesen halad elő. Ily rendszabályok habár a népesség jelen műveltségi állása mellett egyelőre nem is nyújtanak meglepő eredményeket, de emelik a tömeg értelmességét, halás tért nyitnak a tevékenységnek, fokozzák az erőt a gyakorlat által, s a remélt siker ha később jöved is napfényre, de bizonyosan nem fog kimaradni.

— A panszlávismus Oroszországban soha sem volt tevékenyebb mint most. Az új panszláv lap „Parusz” (Vitorla) eredeti cikkekkel hozand minden szláv dialectusban. Már vannak szerkesztők Moszkva e régi czári városban a Duna, Dráva, és Száva mellől, kik a nagy vállalat vezetésében részt vesznek. A panszláv propaganda Németországban is tevékeny, s egy nyomdát készült felállítani Berlinben. A tanuló ifjúság igen panszláv érzelmű. Az Ausztria és Oroszország közti folytonos surlódás ezen törekvéseknek annál nagyobb kiterjedést kölcsönöz.

Svájcz. — A Dappenvölgy-féle ügy mind jelentősebbé válik. Genfben írják, miszerint Turgot marquis francia követnek meg van hagyva, hogy e völgy átengedését minden áron ki kell eszközölnie,

továbbá engedelmet kívánni arra, hogy szükség esetén francia csapatok Svájcra at Olaszhon felé vonulhassanak, végre hogy Svájc Franciaország védelmére lépjen. Ausztriai diplomácia sem késelt hozzá szólni az ügyhöz s a Dappenvölgy átengedése már is kevesebb hajlandóság mutatkozik a svájci kormány részéről.

UJ POSTA.

— Mintha a harci híreknek új tápra lenne szükségük, az „Indép” azt a jelen perczben kétszeresen fontos hírt hozza, hogy Persigny gróf, Napoleon legmeghittebb barátja, Olaszországba utazik; etény magában is oly világosan szól, hogy egyelőre minden magyarázattal feleslegesnek látszik, — s alig vehetőek tekintetbe a párisi hivatalos lapok erősítései, miszerint ama negyszerű fegyverkezések a francia hadikikötőkben jelenleg csak azért történnek, hogy az anyagszerekbeni hiányt pótolják, mely a háború óta támadt, a mi ekkorig el volt mulasztva. — Adjuk még hozzá, hogy — mint Turinból a „Constitutionnel”-nek írják: Kosztla nagyherceg mindjárt megérkezése után Cavour grófot fogadta, s hogy az orosz herceg látogatása aligha csupán a villafrancai ügyre vonatkozik, sőt ezen kívül tán a politikával is kapcsolatban áll. Ugyanek-

kor a piemonti fővárosból egy porosz lapnak ezt írják:

„A harci hírek folyvást fentartják magokat, minden ellenök emelkedő kétségek dacára is. Erősen hiszik, hogy az Ausztria elleni háborúnak jövő tavaszon ki kell törnie.” E harci híreknek új tápot adott egy kir. rendelet, mely a hadügyi miniszteriumnak 507,335 frank rendkívüli hitelt enged, mely rögtön megnyitandó, azon fenhagyással, hogy az utólagos helybehagyást a kamaráktól kell kérni. Azon összeg részint különböző hadi készületek kiegészítésére, részint Casale erődítésének bevégzésére van szánva.

— A Genuában megjelenő „Cattolico” figyelemztet bizonyos piemonti lapok zavarára, melyek nem tudják felelni, hogy a „Moniteur” Ausztriát, mely iránt annyira ellenséges indulattal viseltetnek, Franciaország szövetségeseinek nevezte. Hogy ezért vigaszt és kárpótlást keresnek, onként értődik, s legújában azon hírt terjesztik, hogy a francia katonai igazgatóság 10,000 ember számára rendelt élelmi szert Rómában.

— Londonból dec. 9-án távirják: Félhivatalos angol lapok ellenmondanak azon hírek, mintha lord Malmesbury Nápolyal állítólag békületes levelezésbe bocsátkozott volna.

Felelős a szerkesztésért BERDE ÁRON.

Urbékpótlási töke-utalványozás.

A szászvárosi es. k. megyei törv. után Torockai László örökösének bokaji, bulbuki, kurpenyi, valemarei b. után 16566 ft 29 kr., — garszadai, vikai, kimpurii, szurduki, runkosri, kamarziesdi b. u. 10023 ft 46 kr. — In czedi Kata Torockai Lászlóné örökösének nyirmezai, algy.-felfalusi, v.-almási, bakonyai b. u. 2515 ft 40 kr. — gr. Bethlen Borbára gr. Traun Ferencznének blesényi, kuretyi, bakai b. u. 5064 ft 4 kr. — Tompos Józsefnek blesényi, brádi, mesztakoni, szkrófai, szelisztyei birt. u. 9407 ft 30 kr. — Zeyk Sándornak gyalári, bunyillai, erdőhát-kökenyesi, szohodoli, ulmi; bukovai, bo-

sorodi, gridi, hosdó, kiti, k. és n.-oklosi, zeykfalvi b. u. 12872 ft 19 kr. — Tornya Róza öz. Papp Mihályné és Csulai Albertnek kernesdi b. u. 286 ft 46 kr. — Csulai Albertnek n. és k. pestenyi, bukovai, hobczai, valoriai, borbátvizi, bucsumi, reketyefalvi, n.-csulai, k. és k.-osztói, bukovai, tustyai, bojczai, petroszi, livadzenyi, várhegyi, kernesdi, poklasi birt. u. 5345 ft 49 kr. — Balia Lászlónak petroszyi b. u. 461 ft 3 kr. — Balia Zsigmond örökösének haszadli b. u. 395 ft 43 kr. — Tornya Rozália öz. Papp Mihályné reketyefalvi, n. és k. pestenyi, kernesdi, klopfolvai, macsói, gonczágai, demsus-szeji, nyirefalvi, kékesfalvi, alsó-szilvási birt. u. 7882 ft 30 kr. — Jvuly Albert, Károli, Teréz és Nanetenek bujtari, klo-

polvai, hosdái, bojabirzi birt. u. 3248 ft 19 kr. — a károlyi-fejérvári k. kath. káptalannak bujtari b. u. 489 ft 5 1/4 kr. urb. kárp. töke és járul. utalv. A köv. bead. jan. 27-ig. Tárgy. nap ápril. 5 és 6-ka 1859 d. e. 9 órákor.

A dézsi es. k. megyei törv. után J. J. sz. s. ka Miklós, Leo, Gyula és Geizának buzamezei, k.-kristolci, konkolyfalvi, n. kristolci, szalonai, szurduki, tóthszállási, tormapataki birt. u. 40928 ft 52 1/4 kr. — Keczei Mihálynak kaczói, bábai, o.-bogothai, csákai, oszvályi, beczdi b. ut. 10004 ft 16 3/4 kr. — Simon Sámuel örökösének blenke-pojáni, magurai, galgói b. u. 2807 ft 34 1/4 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. jan. 29-ig. Tárgy. nap márcz. 31-ke 1859 d. e. 9 órákor.

A kolozsvári es. k. megyei törv. után gróf Teleki S. Ferencnek mányiki b. u. 250 ft 42 kr. — dtdo abafajai, m.-felpösi, o.-nádosi, dédai b. u. 7372 ft 36 1/4 kr. — dtdo uzdi-szt-péteri, m.-dombi, tusoni, velkéri, kőbölkiti b. u. 28631 ft 57 1/4 kr. — sz. andrási, dedrad széplaki b. u. 2426 ft 12 kr. — dtdo és b. Huszár Károlynak dedrad b. u. 2837 ft 38 1/4 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. jan. 31-ig. Tárgy. nap ápril. 2-ka 1859 d. e. 9 órákor.

A brassói es. k. megyei törv. után Bucsi Anna öz. Szathmári Samunának buczai, bethleni b. u. 5002 ft 11 1/4 kr. urb. kárp. töke és jár. utalv. A köv. bead. jan. 31-ig. Tárgy. nap márcz. 31-ke 1859 d. e. 9 órákor.

MAGÁN HIRDETÉSEK.

(582) (1-3) Hölgyeket érdeklő.

Alulírt tisztelettel jelentem a nagyérdemű vidéki és városi t. cz. közönségnek, miszerint a női öltözetek készítése körül 14 éveken keresztül szerzett tapasztalatom után, egy a hölgyek számára életkérdésű szükségé vált női szabó kézikönyvet szerkesztvén, az ahoz szükségeltető 10 darab nagy mintarajzzal együtt; legkönynyebb magán tanulatás végett, könnyen felvilágosító modorban, rövid idő alatti alapon saját-jává teheti mindenki a női ruha-szabást és annak tökéletes elkészítését. A könyvecske mintarajzzal 2 ft 70 kr. ausztr. becs.

Egyszerűsöd arra is bátor vagyok figyelmeztetni a t. cz. n. érdemű vidéki közönséget, miszerint a női ruha szabás, illetőleg varrásban gyakorlásnak növekedő leánykák e részbeni tanulmányozásra, kóstol- és szállásról gondoskodandó saját felelősségem alatt. Az ez iránti növekedés felett értekezhetni bérmentett levél által vagy a könyvecske megrendelése az illető díj elküldése mellett rögtön teljesedésbe is veendő. — Lakásom belső-középutca, 524 szám, Nemessányi Samu, nő-szabó mester.

(583) (1-3) A brassói es. k. kerületben. Fogaras városában, az ugynevezett süvegves vagy másként Kis-Galacz-utczában, egyfelől az özvegy Benedek né, másfelől a Kovács Fül p Ferencz házastársai, harmadikfelől a Gertner János darabocskos puszta helye, s negyedik felől az országút szomszédságai közti fekvő szép kiterjedésű puszta telek, utána tartozó mintegy 21 köböl férfőjű szántó és 14 szekér szénát s azonfelül sarjot is termő kaszáló külső illetőségekkel együtt a jövő 1859-dik év január első napján kezdve, három egymástán következő évekre haszonbérbe kiadó, sőt örök áron is eladó. Értekezhetni iránta mindkét esetben személyesen, vagy bérmentes levél által t. Erdélyi Sámuel ural, kinek lakása Kolozsvárt, Bel-Farkasutczában, 53. számú háznál van.

(584) (1-3) Eladó birtok.

Egy igen czélszerű Kolozsvár városához 1/2 órányi távolságra fekvő birtok, melyhez 763, 8 kupás véka férfő szántóföld 18 osztályu, 45 jügerum 1400 □ öl kászlói, 18 jügerum erdő,

a mellett 75 szarvasmarhára készült köistáló, minden kellékekkel ellátva, udvarház cseréppel fedve 5 szobából álló, azonkívül köcsör tartozik, örökáron vagy pedig haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet országos ügyvéd Veress Lajos belső magyarutczai 407. számú saját háznál.

(585) (1-2) Az üveg-műkiállítás a fő-örshely mellett még csak e hó végéig leend nyitva a t. cz. műbarátok számára. Egyszerűsöd bátor vagyok a tiszt. közönséget figyelmeztetni, hogy hajlék (coiffures), kárpacczek, szalagok sat. nagy választékban találhatók.

A kiállítási helyiség nyitva van délelőtt 10-től 1 óráig, délután 3-tól 7 óráig.

(587) (1-2) Kert-eladás.

Kolozsvárt, Külső-Magyarutczában, szemben az épülő es. kir. szivargyárral, a 246. szám alatt lévő ugynevezett Fejedelmi kertnek felső részé örökáron eladó. Értekezhetni lehet felőle B.-Középutca, 506. sz. alatt, Dr. Csiki Sámuelnél.

(581) (2-3) Valódi champagnei borok.

Egyenesen érkezett Fleur de Bouzi (veres és fehér színű; kis és nagy üvegekben). Sillery, bordeauxi, burgundi és Muscat Lunel borok a legjobb minőségben kaphatók alólírtak, ki egyszerűsöd e borok valódiságáról is kezeskedik. SCHELL MIHÁLY.

Lakása, b.-magyar-utca, 446. sz. alatt.

(577) (4-4) EIOFIZETÉSI FELHÍVÁS.

DÓZSA DÁNIEL VERSEI

ELSŐ KÖTETÉRE, mely éppen most sajtó alatt van, és január első hetében hagyandja el az; jelen év végéig előfizethetni posta útján, az iróhoz (Kolozsvár, sz.-egyház-utca 487. sz.) küldendő le-

Előfizetési ára egy füzet példának 1 frt 5 kr; aranyozott diszpéldának 2 frt, új pénzben.

(579) (3-3) Az alsó-szén-utczai 4-ik számú háznál igen finom, nagyféle tiszta sárga és nagyféle finom

viola kedves ízű pityókák árultatnak, vékaja egy pforint. régi pénz — akár új pénzül számítva, — a pityókák jók, nem rozsféle és fél fagyosok mint a milyenek a piacziak, — de csak hetenként hétfőn. és csütörtökön reggeli 9 óran kezdve, déli 12 óráig, más időkben nem árultatnak.

(575) (3-4) Eladó photographirozó gép.

Egy kitűnő GYUTÁV különbség nélküli (Ohne-Brennpunct Differenz) Apparat photographiához olcsó árért eladó, 8" 6" nagyságú arcképeket lehet vele előállítani; a kamarája nagyításához is alkalmazható. — Értekezhetni iránta sétátér-utca 46 szám alatt Veres fényképész ural.

(568) (4-5) Haszonbérbe adandó jószág.

Méltóságos gróf Teleki János ur részéről közhírré tétetik, mikint a Mezőség derekában fekvő Nagy-Sármási jószág, 1200 véka ösvetelssel, a Gyergyó és Lárca nevet viselő nagy kiterjedésű kő marha legelővel s más egyéb haszonvételeivel, lakó és gazdasági épületeivel együtt a jövő 1859-dik év Szent-György napjától kezdve hat egymás után következő évekre, az e tárgyban Kolozsvárt 1859. január 5-ken délelőtti 10 órákor a tulajdonos gróf ur belső-monostorutczai házában tartandó törvénykülvü árverés útján a többet ígérőknek, s oly vállalkozni kívánónak, ki a fennálló törvények értelmében fekvő birtokok bírására és szerzésére jogosítva van, s e mellett saját tehermentes fekvő birtoka lekötése által legalább az évi haszonbérnek értékét megülő pragmatical biztosítékot képes szolgáltatni, haszonbérbe fog adni. A hozzá szólani kívánó köteles ezer forintot ausztr. pénzértékben bantpénzül betenni, s a lekötendő biztosítékot előre kijelelni. — A jószág igen jól beruházott fundus instructussal van ellátva, mely haszonbérbeletet készpénz fizetés mellett tulajdoni birtokba át fog adni. A jószág kiterjedése s a haszonbéri kötés feltételei előre is megtekinthetők országos ügyvéd Simon Eleknél, belső-középutczai 502. sz. alatti háznál.

(580) (2-3) Alul irtt szerző, ki 1855. évben egy az erdélyi országos pénzügyigazgatóság által megerősített és ugyanezen hivatal főszámvérvő hivatala által átvizsgált segédkönyvet adott volt ki, számvérvő hivatalok nagy- és kis- dohány árulók érdekében

gyors kiszámításra a dohány minden nemei s az azok körül szükségeltető és előforduló üzérddj és pótsulynak, továbbá a szivarok és levél dohány nehézségének sat. mely munkának mintegy 2000 előfizetője előtt alólírtot eléggé ismeretes. Ezen segédkönyv a behozott új pénzbl, ugy az 1858 dik év nov. 1-sője óta határozott új árak következtében haszonvetetlenné válván, egy új munka sajtó alá bocsátatása vált szükségessé, a jelenleg járó új pénzbl és új árak szerint, mely munkámra előfizetést nyitok, minden egy példányra 75 uj krajczárral. Ily aláírási iveauk lesznek letéve: Magyar-, Horvát-, Tóhorzsig, Erdély, Szerb vajdaság és Temesibánság minden országos és kerületi pénzügy-igazgatóságainál, ugy minden városi hiteles könyvkereskedőnél. Bolli ára fölemelve 1 uj forint leend.

Kolozsvárt. NURICSÁNY, csász. kir. szám-tiszt.

(513) (8-8) Prohák és társa Londonból.

midőn a múlt évben tapasztalt pártolást a t. cz. közönségnek ezennel alázatosan megköszönni szerencsénk van, egyuttal a venni kívánókat legutányosabb árról biztosítva, annak újból kegyes pártolásaért eszednek, mivel ez évben még inkább igyekeztek nagyszerűen ellátni raktárunkkal, melyben különböző állatok prémjeiből készült férfi és női téli öltönyök, nyakkötők, bőda-süvegek, mellények, keztyűk és lábkosarak, afrikai majmok szőjeiből készített muffok, tengeri foka-kabátok sat. valamint más nagyszámú hazai és külföldi állatok prémjeivel bélt bundák és köpenyek találhatók — a t. cz. közönség várákoraát kielégíteni.

A megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek és kitisztítás végett bármilyen nemű szőcs-munkák elfogadtatnak és jutányos áron be is cserélhetnek.

Több országos vásárokat is meglátogatandnak nagymennyiségű szőcs munkákkal, ugymint: Maros-Vásárhely, Tordát, Károly-Fejérvárt, Nagy-Enyedet, Szamosújvárt és Dézset — Raktárunk Kolozsvárt, piaczsor, b Szentkeresztvához, 7-dik szám.